

Minister van Justitie en Veiligheid

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 16950
2500 BZ Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Datum

19 maart 2026

Onze referentie

7251597

Bijlage(n)

1

nota

Beslisnota bij brief - Mogelijkheden tot het verbieden van organisaties die extremisme en terrorisme bevorderen en tot het tegengaan ongewenste buitenlandse financiering

1. Aanleiding

De Tweede Kamer heeft herhaaldelijk zorgen geuit over organisaties die een gevaar vormen voor de democratische rechtsorde en ongewenste buitenlandse financiering. Naar aanleiding van de debatten met de Tweede Kamer en conform het regeerprogramma van kabinet Schoof is een verkenning uitgevoerd naar de wijze waarop andere landen omgaan met dergelijke organisaties en ongewenste buitenlandse financiering. Op 15 mei 2025 is de Tweede Kamer geïnformeerd over de resultaten van deze internationale verkenningen. De resultaten gaven aanleiding tot nader onderzoek. In bijgaande brief informeert u de Tweede Kamer over dit nadere onderzoek en de vervolgstappen. Tevens gaat u, mede namens de minister van Buitenlandse Zaken, in op verschillende moties ten aanzien van specifieke organisaties.

2. Geadviseerd besluit

- U wordt geadviseerd in te stemmen met het nader onderzoeken van de mogelijkheden van een 'bestuurlijk model', zoals Frankrijk en Duitsland kennen, om organisaties die de democratische rechtsorde ondermijnen te kunnen verbieden. De landsadvocaat is om advies gevraagd over hoe en onder welke voorwaarden een 'bestuurlijk model' in het Nederlandse rechtssysteem vorm zou kunnen krijgen, waarbij in het bijzonder aandacht zal worden besteed aan de formulering van heldere, specifieke en duidelijke gronden voor de bevoegdheid om een organisatie te verbieden.
- U wordt geadviseerd invulling te geven aan het 'slimme verbod' op ongewenste buitenlandse financiering uit het regeerakkoord van kabinet Schoof door verschillende maatregelen te treffen op specifieke vormen van ongewenste buitenlandse financiering.
- U wordt geadviseerd in te stemmen met de inhoud van de bijgaande brief en met verzending van de brief aan de Tweede Kamer.

3. Kernpunten

- In Nederland kan tegen organisaties die een gevaar vormen voor de democratische rechtsstaat strafrechtelijk en civielrechtelijk worden opgetreden. Organisaties die betrokken zijn bij terroristische activiteiten kunnen ook op nationale en internationale sanctielijsten worden geplaatst, om zodoende tegoeden te kunnen bevriezen en te voorkomen dat terrorisme wordt gefinancierd.
- In 2024 en 2025 zijn er moties aangenomen die verzoeken de plaatsing van specifieke organisaties op de nationale sanctielijst terrorisme te bevorderen, zie hiervoor ook onder 4.1 politieke context.

- In de brief wordt toegelicht onder welke voorwaarden organisaties op de nationale sanctielijst terrorisme geplaatst kunnen worden. Met het oog op de uitvoering van de moties heeft het kabinet per organisatie aan de bevoegde instanties gevraagd of er informatie voorhanden was, en zo ja, of deze gedeeld kon worden ten behoeve van plaatsing op de nationale sanctielijst terrorisme. De bevoegde instanties hebben het kabinet laten weten dat er ten aanzien van deze organisaties in Nederland op dit moment geen of onvoldoende informatie beschikbaar is en kan worden gedeeld.
- In 2025 is nader onderzoek gedaan naar de systemen van Duitsland en Frankrijk waarin een bestuursorgaan een beslissing kan nemen omtrent het verbieden van de organisatie, waarna dit besluit kan worden getoetst door de bestuursrechter. In het bijzonder is in het nadere onderzoek aandacht besteed aan de (totstandkoming van) concrete criteria op basis waarvan een organisatie in deze landen kan worden verboden, welke informatie hieraan ten grondslag ligt en relevante rechterlijke uitspraken in dit kader. Daarnaast is gekeken naar een Belgisch wetsvoorstel waarmee een administratieve bevoegdheid voor de minister van Binnenlandse Zaken wordt gecreëerd om een organisatie te verbieden.
- Nederland kent net als de meeste landen maatregelen om specifieke vormen van ongewenste buitenlandse financiering, waaronder witwassen en terrorismefinanciering, tegen te gaan. Er is in het nadere onderzoek specifiek gekeken naar Denemarken, België en het Verenigd Koninkrijk die in verschillende vormen een (transparantie)register hanteren om ongewenste buitenlandse financiering tegen te gaan. In het bijzonder is aandacht besteed aan welke vormen van ongewenste buitenlandse financiering met de maatregelen wordt tegengegaan en welke criteria hierbij worden gehanteerd.
- Het kabinet wil, zoals aangekondigd in het coalitieakkoord, in een zo vroeg mogelijk stadium normstellend en effectief kunnen optreden tegen organisaties die een bedreiging vormen voor onze democratische rechtsorde. Uit het nadere onderzoek volgt dat Frankrijk en Duitsland met een bestuursrechtelijk model effectief lijken in het vroegtijdig optreden tegen dergelijke organisaties. Daarom wil het kabinet concreet onderzoeken op welke wijze een dergelijk bestuursrechtelijk model in het Nederlandse rechtssysteem vorm kan krijgen en van toegevoegde waarde zou kunnen zijn. Daarbij wordt zorgvuldig gekeken naar heldere, specifieke en duidelijk afgebakende gronden op basis waarvan een organisatie bestuursrechtelijk verboden kan worden. Hiervoor is de Landsadvocaat om advies gevraagd.
- Naar aanleiding van de uitkomsten ten aanzien van nader onderzoek naar ongewenste buitenlandse financiering acht het kabinet het van belang om, net als andere landen, verschillende instrumenten in plaats te hebben om ongewenste buitenlandse financiering tegen te gaan. Om effectief op te kunnen treden dienen deze instrumenten zich op specifieke vormen van financiering te richten. Door maatregelen te treffen op specifieke vormen van ongewenste buitenlandse financiering geeft het kabinet invulling aan het 'slimme verbod' om buitenlandse ongewenste financiering tegen te gaan.

Datum

19 maart 2026

Onze referentie

7251597

4. Toelichting

- Voor strafrechtelijk optreden tegen organisaties in Nederland moet sprake zijn van een verdenking van het plegen van een strafbaar feit.
- Voor de toepassing van artikel 2:20 BW in Nederland dient er voldoende informatie voorhanden te zijn om een onderbouwd verzoek tot verbodenverklaring door het Openbaar Ministerie in te kunnen dienen bij de

rechter. De lat voor toepassing van deze bevoegdheid ligt relatief hoog, aangezien gaat het om inperking van een grondrecht.

- Uit het nadere onderzoek volgt dat Frankrijk en Duitsland met een bestuursrechtelijk model effectief lijken in het vroegtijdig optreden tegen organisaties die de democratische rechtsorde ondermijnen.
- Daarom kijkt het kabinet naar de mogelijkheden om ook een 'bestuurlijk model' in te voeren. Daarbij acht het kabinet het van groot belang om, mede naar aanleiding van hetgeen met de Tweede Kamer en de Eerste Kamer is gewisseld ten aanzien van de initiatiefwet bestuurlijk verbod ondermijnende organisaties, om zorgvuldig te kijken naar heldere, specifieke en duidelijk afgebakende gronden op basis waarvan een organisatie bestuursrechtelijk verboden kan worden. Dit om te zorgen dat alleen die organisaties worden geraakt die onze democratische rechtsorde ondermijnen door extremisme en terrorisme te bevorderen.
- Een mogelijk bestuursrechtelijk model in Nederland zal sterke gelijkenissen vertonen met de in het initiatiefwetsvoorstel Kuiken c.s. voorgestelde bevoegdheid van de toenmalige minister voor Rechtsbescherming tot het verbieden van ondermijnende organisaties. Dat initiatiefwetsvoorstel is blijkens de memorie van toelichting daarop nadrukkelijk gericht op criminele motorbendes en is door de Eerste Kamer verworpen, onder meer vanwege het bezwaar dat de in het initiatiefvoorstel opgenomen criteria om organisaties te verbieden, in theorie ook toepasbaar zijn op organisaties die niet met het initiatiefvoorstel zijn beoogd. Vanwege de gelijkenissen tussen een mogelijk bestuursrechtelijk model en de bevoegdheid uit het initiatiefvoorstel is bij de formulering van de vragen aan de Landsadvocaat ook gekeken naar de kritieken (van de Raad van State, Eerste Kamer etc.) op het initiatiefvoorstel. Door bepaalde aspecten van de kritieken op dat initiatiefvoorstel te betrekken in de vraagstellingen, kan de Landsadvocaat zich ook buigen over die kritieken en de mogelijkheden om deze knelpunten te adresseren.
- Nader onderzoek naar instrumenten om ongewenste buitenlandse financiering tegen te gaan heeft laten zien dat andere landen een verscheidenheid aan maatregelen kennen die zich afzonderlijk richten op specifieke vormen van ongewenste buitenlandse financiering om deze effectief tegen te kunnen gaan. Hierbij is er niet één concrete maatregel die doeltreffend alle vormen van ongewenste buitenlandse financiering kan aanpakken. Omdat andere landen net als Nederland maatregelen kennen op het gebied van terrorismefinanciering en witwassen, is in het nadere onderzoek gekeken naar de inrichting van (transparantie)registers en wat Nederland hiervan zou kunnen leren. Denemarken hanteert een register waarin personen of organisaties zijn opgenomen van wie Deense instellingen geen financiële middelen boven de drempelwaarden mogen ontvangen. België kent verschillende registers om ongewenste buitenlandse financiering tegen te gaan, waarvan één gericht op maatschappelijke organisaties en een specifiek register voor religieuze organisaties. Het Verenigd Koninkrijk hanteert een register om politieke beïnvloedingsactiviteiten tegen te gaan.
- Naar aanleiding van de uitkomsten van dit nadere onderzoek acht het kabinet het van belang om, net als andere landen, verschillende instrumenten in plaats te hebben om ongewenste buitenlandse financiering tegen te gaan, waaronder: onderzoek door de inlichtingen- en veiligheidsdiensten in die gevallen waarin er ernstige vermoedens zijn van financiering vanuit het buitenland, die een gevaar oplevert voor de democratische rechtsorde of waardoor risico's ontstaan voor de nationale veiligheid; analyseren van

Datum

19 maart 2026

Onze referentie

7251597

transacties door de Financial Intelligence Unit, het wetsvoorstel transparantie maatschappelijke organisaties en wetsvoorstel houdende de Wet op de politieke partijen. Aanvullend blijft het kabinet zich ook internationaal inspannen om ongewenste buitenlandse financiering tegen te gaan.

Datum
19 maart 2026
Onze referentie
7251597

4.1 Politieke context

Relevante passage coalitieakkoord

- We zorgen ervoor dat terroristische organisaties in Nederland en in de EU zo snel mogelijk kunnen worden verboden.

Overzicht moties die worden afgedaan in bijgaande brief

<u>Motie D. van Dijk</u> ¹	Verzoekt de regering zich in Europees verband in te spannen om organisaties als Samidoun, die banden hebben met terroristische organisaties in het Midden-Oosten, op de Europese lijst van terroristische organisaties te plaatsen.
<u>Motie Yeşilgöz c.s.</u> ²	Verzoekt de regering gelet op de ontwikkelingen in de landen om ons heen in overleg met het OM te treden en in Europees verband om te bevorderen dat terroristische organisaties zoals Samidoun en de PFLP in Nederland en in de EU zo snel mogelijk worden verboden.
<u>Motie D. Van Dijk/Eerdmans</u> ³	Verzoekt de regering in overleg met het Openbaar Ministerie en de inlichtingendiensten te bevorderen dat organisaties als Samidoun op de nationale sanctielijst terrorisme en in het CTER-register geplaatst worden.
<u>Motie Van der Plas c.s.</u> ⁴	Verzoekt de regering te bevorderen dat organisaties die de vernietiging van het Israëliëse volk, de Israëliëse staat en daarmee het Joodse volk propageren op de nationale sanctielijst terrorisme kunnen worden geplaatst.
<u>Motie Stoffer</u> ⁵	Verzoekt de regering om de organisaties die in dit special report benoemd worden vanwege hun banden met Hamas, door de veiligheidsdiensten onder de loep te laten nemen en in overleg met het Openbaar Ministerie en de inlichtingendiensten te bevorderen dat deze organisaties op de nationale sanctielijst terrorisme en in het CTER-register geplaatst worden.
<u>Motie Yesilgöz-Zegerius</u> ⁶	Verzoekt de regering in overleg met het OM te bevorderen dat de rechts-extremistische organisaties die bij de rellen (in Den Haag op 20 september 2025) aanwezig waren zo snel mogelijk worden verboden en met gelijkgestemde landen te bezien of zij op de Europese terrorisme sanctielijst worden geplaatst.
<u>Motie van de leden Boon en Vondeling</u> ⁷	Verzoekt de regering om, op basis van de bestaande aanwijzingen en beschikbare informatie, te onderzoeken of Brigade Nhamedu op de nationale sanctielijst terrorisme geplaatst kan worden en de Kamer hierover te informeren.

¹ Kamerstukken II 2023/24 36476, nr. 6.

² Kamerstukken II 2024/25 36651, nr. 23.

³ Kamerstukken II 2024/25 29279, nr. 882.

⁴ Kamerstukken II 2024/25 36 651, nr. 11;

⁵ Kamerstukken II 2024/25 36 651, nr. 17.

⁶ Kamerstukken II 2025/26 28684, nr. 799.

⁷ Kamerstukken II 2025/26 30821, nr. 320.

4.2 Afstemming

De brief is afgestemd met BZK, BZ, SZW, JenV (DWJZ, DGRR), AIVD en OM.

Datum

19 maart 2026

Onze referentie

7251597

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.